

ŠTRAMBERK 1908

„**P**ojďte dál, jenom pojdte dál, však už se na vás těšíme!“ Starý lékárník pohybem ruky vybídl mladého muže, aby vstoupil do lékárny.

František se pomalu nadechl. Za chvíli se celý jeho život změní. Až projde těmito starými otlučenými dveřmi a vdechne všechny známé pachy a vůně! Nemohl se dočkat, až začne pracovat na svém novém působišti, tak útěšně daleko od domova, a zanechá za sebou všechnu svou vinu. V tomto zapomenutém kraji v maličkém půvabném městečku Štramberk na něj rozhodně nečíhá to odporné pokušení, které mu způsobilo jen bolest, hanbu, strach a utrpení...

Únava z předlouhé cesty byla rázem ta tam. Všechno zde bylo útulné a domácké a zdálo se mu, že také mnohem menších rozměrů, než byl zvyklý. Od domků na náměstí přes apatyku až po jeho nového zaměstnavatele, drobného shrbeného staříka.

Dobře udělal, že si vybral zrovna Štramberk! Starý lékárník vypadal vlídně, lékárna byla vzorně uspořádaná a v blízkosti městečka se nacházel vápencový lom, kam doufal, že bude jistě smět chodit ve svém volnu a věnovat se svému

drahocennému koníčku, sbírání zkamenělin. Což byla kromě práce v lékárně, kterou nadevše miloval, jediná další věc, která ho ještě držela při zdravém rozumu.

„Nu, tak se na vás podívejme, mladý muži,“ zahlaholil bodře nový pan šéf v očividně výborné náladě. „Jak se u nás říká, taky synek pje kny. Pjeknučky!“

František se překvapeně zaposlouchal do nezvyklého přízvuku a poplašeně stáhnul ramena dozadu. Nemohl si zvyknout, že ho lidé stále posuzují podle jeho tělesné schránky, na které si on sám nezakládal. Sám sebe za nijak půvabného nepokládal a o žádnou pozornost v tomto směru nikdy nestál. Připadal si neohrabaný, s příliš velkýma rukama, neposlušnými hnědě kaštanovými vlasy, které se nedaly zkrotit ani pomádou a stále mu padaly do zelených očí. O kráse měl zcela jiné představy a pohledy ostatních pak způsobovaly, že se mu krev nahrnula do tváří a řeč uvízla v hrdle.

Nikdo netušil, co se skutečně skrývalo v jeho hlavě a srdci, a František se už dlouho nemohl zbavit představy, že kdyby někdo ríznul do jeho hladké, čisté kůže, z rány by se vyvalil oblak černých páchnoucích spór, které tvořily jeho pravou podstatu.

„Jak se vám zamlouvá moje apatyka, co říkáte?“ obsáhnul pan majitel pyšným gestem bezpočet skleněných lahviček s latinskými nápisy na bílých štítcích se zlatým okrajem, svazky sušených bylin, hmoždíře všech velikostí, nejmodernější tabletovačku a vyleštěné mosazné talíře lékárnické váhy.

Františkovi se však oči nechtěně stočily na řadu lahviček z tmavozeleného skla s lebkami na štítcích. Stály vyrovnané

ve skříňce, kolem hrdla měly navíc omotaný červený provázek pro výstrahu. Sklo bylo na rozdíl od ostatních rýhované, aby co nejvíce znaků volalo: „Pozor! Stačí jen kapka a místo léku si pacient odnese domů svoji smrt!“ Polknul a rychle se zadíval zpět na lékárníka. Starý pán měl vše v bezvadném pořádku, což bylo s podivem, když uvážíme, že žádal o pomocníka.

„Krásné,“ přikývl uznale a s potěšením shledal, že mluví čistou pravdu. „Máte tu všechno jako v nejmodernější lékárně v Praze.“

Stařík vydechl ulehčením. „To jsem rád. Jenom ty vitríny kdyby nás nezlobily, skla nejsou do dřeva pěkně zasazená. Říkal jsem si, že jste jistě zvyklý na lepší, nemám pravdu?“ zadíval se na Františka zkoumavě. Prvotní nadšení, které ho udržovalo na nohou, z něj už trochu vyprchalo a musel si unaveně sednout. Jeho hlava sebou začala trhat, jako by byl loutkou, ovládanou pouze jediným provázkem. „Vidíte sám. Už jsem téměř k nepotřebě. Jak se u nás říká, budižgničemu. Nohy i ruce se mi mění v suché klacky a hlava v dubový špalek. Dočista špalek.“ Mluvil věčně, bez hořkosti, pronášel svá slova jako něco nevyhnutelného, co se mu musí vyřinout z úst a zůstat viset ve vzduchu před posluchačem. František se ošil, protože nevěděl, co se od něj očekává – lítost? Prohozený vtip? Rozhodl se, že bude raději zticha, i když to vzápětí znamenalo nechat se podrobit všetečné starcově zvědavosti, která mu nebyla dvakrát po chuti.

„No ale co zrovna vy tady? Když jsem žádal Okresní politickou správu, aby mi sem do lékárny poslali kondicinujícího lékárníka, čekal jsem, že dostanu nějakého pomocníka z lékárny v opavském chorobinci, a ne zrovna vás až z Prahy...“ Stařík nechal konec věty ve vzduchu a vyčkával.

František zadržel dech. Musí postupovat opatrně. Stačí jen zopakovat známá fakta, nepřidávat nic navíc. „Po studiích jsem pracoval dva roky v otcově lékárně, jak víte. Ale on je povahy velmi zarputilé a těžko s ním vyjít. A když se pak stalo, že jsem vážně onemocněl nervovou horečkou, lékař mi důrazně doporučil odejít z Prahy a pobývat v klidu na venkově.“

Františkovi se zaboja nechtělo pokračovat, i když viděl, že starý muž dychtivě naslouchá a hoří touhou zvědět co nejvíce podrobností. Nechtěl ani náznakem prozradit, proč vlastně onemocněl, a pravdou je, že vlastně ani nemohl. Pamatoval si jen matné útržky, podobající se fotografiím, které ležely léta někde ve vlhku, vzpomínky rozpité, rozmazané a vybledlé. Ach bože, sám nevěděl, jestli si chce vzpomenout, nebo touží zapomenout úplně, protože když dovolil své mysli, aby se vrátila, začala ho tížit zostřující se hanba a vina, nohy mu změkly a hrdlo se stáhlo jakoby omotané tlustou šňůrou, která se nezařezávala, ale pozvolna utahovala, až nezbyla než maličká škvírka sotva propouštějící pár bublin vzduchu.

Musí se vzchopit! Už jen proto, že stařík z něj nespouštěl oči.

„A pak je tu ještě jedna věc... Jsem velkým příznivcem přírodních věd! Obdivuji Alfreda Russella Wallaceho, Malthuse a Charlese Darwina, víte. Tito velcí průkopníci přinesli tak nové a odvážné myšlenky zejména proto, že opustili svoji vlast, vydali se do cizích krajin, a náhle se jim otevřely oči! Spatřili fakta v nových souvislostech, vytrženi ze své každodennosti a vrženi napospas nesházím...“ Františkovi se rozhořely oči, zatímco stařík údivem otevřel ústa. „Proto je mohlo napadnout něco tak revolučního, jako je vývoj druhů v závislosti na prostředí, přírodní výběr a podobně. Já se na tak velkou cestu vydat nemohu, zdraví mi to nedovolí.“